

Nová hlava Anglikánskej cirkvi, arcibiskupka Mullallyová vo Vatikáne: Ekumenické gesto, ktoré otvorilo otázku hraníc medzi dialógom a banalizovaním posvätného

Branislav Krasnovský

28. apríla 2026 ✝ *Cirkev Spoločnosť* ✝ *Komentár*

Pápež Lev XIV. prijal tento pondelok vo Vatikáne Sarah Mullallyovú, arcibiskupku z Canterbury a „prímasku“ Anglikánskej cirkvi. Stretnutie sa nieslo v znamení neustále zdôrazňovaného ekumenického dialógu a v už desaťročia vyzdvihovanom duchu ignorovania doktrinálneho napätia, ktoré katolíkov a anglikánov naďalej zásadne oddeľuje.

Pápež Lev XIV. a biskupka Sarah Mullallyová

zdroj: snímka obrazovky, youtube.com

Obrazy, ktoré tento týždeň prichádzajú v súvislosti s návštevou z Ríma, nepôsobia pre katolíkov normálne. Sú doslova vizuálnym šokom. Žena, ktorú katolícka Cirkev neuznáva za kňaza ani za biskupa, pretože ju doktrinálne ani nemôže ako takú uznať, sa objavuje v Bazilike svätého Petra oblečená vo fialovej biskupskej sutane, s pektorálnym krížom, biskupským prsteňom a všetkými vonkajšími znakmi posvätnej apoštolskej autority. Je prijímaná s poctami. V Klementínskej kaplnke dokonca žehná katolíckym biskupom. Preukazuje sa jej zaobchádzanie, ktoré prináleží prímasovi. Pózuje na renesančných nádvořiach, ktoré po stáročia videli prichádzať legitímnych nástupcov apoštolov. A na audiencii s pápežom Levom XIV. scéna dosiahla svoj ikonografický vrchol: dve postavy oblečené podobným spôsobom, sediace v rovnakej výške, rozprávajúce sa ako

rovný s rovným.

Pri tejto vizuálnej anomálii je však potrebné sa zastaviť, pretože práve ona je jadrom problému. Nejde totiž iba o protokolárnu anekdotu. Ide o scénu banalizácie posvätného. Škoda, ktorú táto scéna spôsobuje, nie je iba politická, mediálna či striktné ekumenická. Je sviatostná a katechetická. Keď sa posvätné znaky používajú akoby boli ekvivalentné, hoci nimi nie sú, postupne sa ničí schopnosť veriaceho ľudu rozlišovať.

Sutana, pektorálny kríž, požehnanie udeľované zhromaždeniu, biskupské zaobchádzanie, slávnostné prijatie a fotografie, ktoré otvoria večerné správy polovice sveta, komunikujú určité poslanstvo, hoci kánonické a doktrínálne dokumenty hovoria opak. A to, čo vizualizácie komunikujú, je zničujúce: hovoria, že je údajne úplne jedno byť skutočným biskupom alebo ním nebyť; že je údajne úplne jedno zastávať katolícku náuku alebo ju v podstatných veciach popierať; že je údajne úplne jedno žehnať v súlade s vierou, ktorú Cirkev vyznáva od apoštolov, alebo premeniť požehnanie na gesto zbavené teologického obsahu, podobné zdvorilému pozdravu medzi civilnými hodnosťami.

Lev XIV. uznáva pokrok aj nové ťažkosti

V prejave prednesenom počas stretnutia, ktorý zverejnila Svätá stolica, pápež pripomenul dlhú cestu ekumenického dialógu od historického stretnutia svätého Pavla VI. a arcibiskupa Michaela Ramseyho v roku 1966. Tento okamih podľa neho odštartoval proces teologického dialógu, ktorý pokračuje až dodnes.

Pápež uznal, že sa dosiahol pokrok v otázkach, ktoré boli po celé stáročia dôvodom rozdelenia. Zároveň však varoval, že v posledných desaťročiach sa objavili nové problémy, ktoré sťažujú rozlišovanie cesty k plnému spoločenstvu. Ide o implicitný odkaz na doktrínálne a disciplinárne debaty, ktoré sa týkajú aj samotnej Anglikánskej cirkvi.

Návšteva Mullallyovej v Ríme, prebiehajúca medzi 25. a 28. aprílom, je preto súčasťou série stretnutí určených na posilnenie vzťahov medzi katolíckou Cirkvou a Anglikánskou cirkvou. Tomu zodpovedalo aj vyhlásenie pápeža Leva XIV., ktoré sa nieslo v ústretovom duchu a v obligátnom ekumenickom štýle, na ktorý sú už katolíci zvyknutí. Pápež arcibiskupku privítal nasledovne:

„Vaša Milosť, pokoj s vami! V radosti tohto veľkonočného času, keď naďalej slávime vzkriesenie Pána Ježiša spomedzi mŕtvych, ma teší, že môžem privítať Vás a Vašu delegáciu vo Vatikáne.“

Následne pripomenul stretnutie Pavla VI. s Michaelom Ramseyom pred šesťdesiatimi rokmi, ako aj existenciu Anglikánskeho centra v Ríme. Osobitne pozdravil jeho riaditeľa, biskupa Anthonyho Balla.

Vo svojom prejave pápež tiež zdôraznil, že prvé slová vzkrieseného Krista – „Pokoj s vami“ – pozývajú kresťanov nielen prijať dar Pánovho pokoja, ale aj stať sa jeho poslami. Podľa Leva XIV.

je pokoj vzkrieseného Krista „odzbrojený“, pretože Kristus odpovedal na násilie a agresiu nenásilným spôsobom a pozýva k tomu aj svojich nasledovníkov.

Doktrinálnym sporom sa však úplne nevyhol a uviedol:

„Hoci sa dosiahol významný pokrok v niektorých otázkach, ktoré historicky rozdeľovali, v posledných desaťročiach sa objavili nové problémy, ktoré sťažujú rozlišovanie cesty k plnému spoločenstvu.“

Napriek tomu podľa pápeža Leva XIV. tieto výzvy nesmú brániť spoločnému ohlasovaniu Krista svetu. Nadviazal pritom na slová pápeža Františka z roku 2024, podľa ktorého by bolo škandálom, ak by kresťania kvôli svojmu rozdeleniu nenaplnili spoločné povolanie dávať poznať svetu Krista. Lev XIV. k tomu dodal, že škandálom by bolo aj to, keby kresťania nepokračovali v práci na prekonávaní rozdielov, nech sa môžu zdať akokoľvek ťažké.

Ekumenický dialóg, na ktorý sa z pachamamistického neba s láskou
pozerá aj pápež František
zdroj: youtube.com

Kto je Sarah Mullallyová?

Sarah Elizabeth Mullallyová, za slobodna Bowserová, sa narodila vo Wokingu v grófstve Surrey v marci 1962 ako najmladšia zo štyroch súrodencov. Študovala na Winston Churchill Comprehensive School a na Woking Sixth Form College. Namiesto medicíny si zvolila ošetrovatelstvo, pretože podľa jej vlastných slov umožňuje celostnejšiu starostlivosť o pacienta.

Vzdelanie získala ako zdravotná sestra na South Bank Polytechnic, teologické štúdiá absolvovala na Heythrop College, pričom sa špecializovala ako onkologická sestra v Royal Marsden Hospital a napokon postúpila až na pozíciu riaditeľky ošetrovatelstva v Chelsea and Westminster Hospital. V roku 1999, vo veku 37 rokov, bola menovaná za Chief Nursing Officer Anglicka, teda do najvyššej funkcie verejného ošetrovatelstva v Británii: so šesťciferným platom, kanceláriou vo Whitehalle, pravidelnými stretnutiami s premiérom Tonym Blairom a faktickým postavením vysokej štátnej úradníčky.

Na vrchole svojej administratívnej kariéry bola v roku 2001 „vysvätená“ za diakonku a kňaza v Anglikánskej cirkvi ako samostatne sa živiaca Božia služobníčka, teda bez toho, aby spočiatku opustila svoju vládnu funkciu. V roku 2004 opustila NHS, aby sa naplno venovala „kňazskej službe“, čo bolo rozhodnutie, ktoré sama označila ako „najväčšie, aké v živote urobila“.

V roku 2012 bola ustanovená za Canon Treasurer Katedrály v Salisbury a v roku 2015 bola vysvätená za sufragánnu biskupku v Creditone v diecéze Exeter, čím sa stala štvrtou ženou vysvätenou za biskupa v Anglikánskej cirkvi od legalizovania ženského episkopátu v roku 2014. V roku 2018 bola ustanovená za 133. londýnskeho „biskupa“, ako prvá žena na tomto stolci, ktorý je tretí najdôležitejší v hierarchii anglikanizmu. V roku 2019 sa stala Dekankou kráľovských

kaplniek. V roku 2026 bola zvolená za 106. „arcibiskupa“ z Canterbury a 25. marca uvedená do úradu v katedrále s úlohou predsedáť ako *primus inter pares* celému spoločenstvu Anglikánskej cirkvi s približne 85 miliónmi veriacich v 42 autonómnych provinciách.

Denník *Financial Times* ju charakterizoval ako „teologicky liberálnu“. Ona sama sa výslovne označuje za feministku. Obe tieto skutočnosti sú opisne presné a treba ich brať vážne: vystihujú totiž podstatu jej teologického smerovania lepšie než akýkoľvek komentár.

Anglikánske „kňazstvo“, ktoré katolícka Cirkev neuznáva

Katolícka náuka o nemožnosti udeľovať kňazskú vysviacku ženám bola definitívne formulovaná svätým Jánom Pavlom II. v apoštolskom liste *Ordinatio sacerdotalis* z 22. mája 1994:

„Vyhlasujem, že Cirkev nemá v nijakom prípade právomoc udeľovať kňazskú vysviacku ženám a že toto stanovisko musí byť všetkými veriacimi Cirkvi definitívne prijaté.“

Kongregácia pre náuku viery v *Responsum ad dubium* z 28. októbra 1995, podpísanom vtedajším kardinálom Josephom Ratzingerom, spresnila, že táto náuka vyžaduje definitívnu poslušnosť veriacich, pretože patrí k pokladu viery vyučovanému neomylnne riadnym a univerzálnym Magistériom.

Dôvody podľa Jána Pavla II. sú tri: príklad Krista, ktorý si vybral dvanásť mužov ako apoštolov; nepretržitá prax Cirkvi, ktorá túto voľbu verne napodobňovala; a živé Magistérium, ktoré túto skutočnosť vždy chápalo ako súčasť Božieho zámeru. Cirkev teda nehovorí, že nechce vysväcovať ženy. Hovorí, že nemôže. (!)

Mullallyová bola „vysvätená“ za diakonku a kňaza v roku 2001, „vysvätená“ za biskupku v roku 2015 v samotnej katedrále v Canterbury a v marci 2026 uvedená do úradu arcibiskupky Canterbury. Každý z týchto aktov, chápaný z pohľadu katolíckej náuky, nevyvolal sviatostný účinok, ktorý mal vyvolať. Vonkajšie znaky sa uskutočnili, ale potrebná matéria nebola prítomná.

Toto nie je sporný teologický názor ani konzervatívna pozícia v rámci katolicizmu. Je to definitívne učenie Cirkvi a bolo ním dávno pred menovaním Mullallyovej.

Feministická labka lásky

zdroj: wikimedia commons

Požehnania homosexuálnych zväzkov

Mullallyová sa neobmedzuje len na podporu liturgického otvorenia sa anglikanizmu voči zväzkom rovnakého pohlavia. Ona ho viedla. Od roku 2020 do roku 2023 predsedala tzv. Next Steps Group, biskupskému výboru procesu *Living in Love and Faith* (LLF), ktorý 9. februára 2023 vyústil do schválenia *Prayers of Love and Faith*.

Ide o liturgické modlitby, ktoré môžu anglikánske farnosti podľa uváženia farára používať na požehnanie párov rovnakého pohlavia, ktoré uzavreli civilné manželstvo alebo registrované partnerstvo. Zahŕňajú modlitby vďakovzdania, zasvätenia a Božieho požehnanie nad párom ako takým.

Jej prejav pred Generálnou synodou 6. februára 2023 obsahuje najjasnejšiu formuláciu jej teologickej hermeneutiky:

„Toto bolo niekedy charakterizované ako spor medzi tými, ktorí berú Písmo vážne, a tými, ktorí sú unášaní rozmarmi kultúry. Zdroje Living in Love and Faith ukazujú, že to tak vôbec nie je. Ľudia čítajúci Písmo vážne, len našli rozdielny význam.“

Toto je kľúčová téza. Písmo, čítané údajne rovnako vážne všetkými, by podľa tejto logiky pripúšťalo protichodné výklady morálnosti homosexuálnych vzťahov. Cirkevná jednota sa potom môže budovať na tejto interpretačnej rozdielnosti bez potreby doktrinálneho riešenia.

Pastoračný list, ktorým Mullallyová predstavila nové modlitby, to vyjadruje ešte jasnejšie:

„Vyjadrujeme našu radostnú afirmáciu a oslavu LGBTQI osôb v našich cirkevných spoločenstvách. (...) Po prvý raz budú cirkvi v rámci cirkvi Anglicka schopné toto robiť: je to skutočne prvý raz.“

Spolu s ostatnými anglikánskymi biskupmi v tom istom procese podpísala aj verejný list ospravedlnenia:

„Spoločne sa ospravedlňujeme za odmietanie, vylúčenie a nepriateľstvo, ktoré LGBTQI+ osoby zažili v cirkvi. Naše oči sa otvorili pre škodu, ktorú sme spôsobili, najmä osobám LGBTI+. Uvedomujeme si, že toto správanie neodrážalo univerzálnu Božiu lásku ku všetkým ľuďom.“

Katolícka náuka o manželstve a homosexuálnych skutkoch je pritom v Katechizme formulovaná jednoznačne:

„Opierajúc sa o Sväté Písmo, ktoré ich predstavuje ako ťažké zvrátenosti, Tradícia vždy vyhlasovala, že homosexuálne skutky sú vnútorne nezriadené. Sú proti prirodzenému zákonu. (...) V nijakom prípade nemôžu byť schválené.“ (KKC 2357)

Anglikánske *Prayers of Love and Faith* sú presne tým, čo toto vysvetlenie vylučuje: liturgicky formalizované modlitby, schválené cirkevnou autoritou, slávené nad párom ako takým. List Mullallyovej to hovorí jasne: „*radostná afirmácia a oslava*“ páru.

Emblémy lesieb a sodomitov

zdroj: wikimedia commons

Potrat: „Viac pro-choice než pro-life“

Nová arcibiskupka sa netají ani svojím kladným postojom k tzv. možnosti ženskej voľby. V minulosti sa označila za „Viac pro-choice než pro-life“. Vo vystúpení z 19. marca 2026 uviedla:

„Nemyslím si, že ženy, ktoré konajú v súvislosti so svojím tehotenstvom, by mali byť trestne stíhané. (...) Podporujem principiálny odpor Anglikánskej cirkvi voči potratu, ktorý je však sprevádzaný aj uznaním, že môžu existovať prísne obmedzené podmienky, v ktorých môže byť potrat uprednostnený pred inou alternatívou.“

Katolícka náuka je jednoznačná: „Od prvého storočia Cirkev potvrdzuje morálne zlo každého úmyselného potratu. Táto náuka sa nezmenila; zostáva nemenná.“ (KKC 2271)

Svedectvo globálneho Juhu

Najsilnejší odpor voči Mullallyovej neprichádza zvonka, ale z vnútra celosvetového spoločenstva Anglikánskej cirkvi, najmä z jeho tzv. globálneho Juhu. Arcibiskup Justin Badi Arama vyhlásil, že ju neuznáva ako duchovnú predstaviteľku. Tieto cirkvi zastávajú postoje blízke katolíckej náuke: trvajú na manželstve muža a ženy, odmietajú požehnávanie homosexuálnych zväzkov a bránia biblickú antropológiu.

Práve preto vzniká otázka, či by skutočný ekumenizmus nemal hľadať pevnejší teologický základ skôr v dialógu s tými anglikánmi, ktorí ešte zachovávajú kresťanskú náuku o manželstve, sviatostiach, sexualite a živote, než s predstaviteľmi západného liberalizovaného anglikanizmu.

Anglikánsky biskup Justin Badi Arama na rozdiel od pápeža Leva XIV.

arcibiskupkou Mullallyovou nadšený nie je

zdroj: youtube.com

Fotografia a banalizovanie posvätného

Tu sa vraciame k samotnej fotografii z úvodu a jej katechetickej pribojnosti. To, čo obraz komunikuje, je predstava, že sviatostné znaky sú zameniteľné. To nie je pravda. Znaky nie sú dekoráciou, ale „viditeľné slová“. Keď sa oddelia od obsahu, nestanú sa neutrálnymi. Začnú komunikovať opak.

Žena, ktorú katolícka Cirkev neuznáva za kňaza ani za biskupa, sa objavuje vo fialovej sutane, s pektorálnym krížom, biskupským prsteňom a vonkajšími znakmi posvätnej autority. Je prijímaná s poctami, pózuje na vatikánskych nádvoiriach a vystupuje v priestore, kde vonkajší znak veľmi ľahko prekryje doktrinálny obsah.

Katolícka náuka tvrdí, že Mullallyová nie je biskup. Fotografia však komunikuje presný opak. A opak, ktorý sa opakovane sprostredkuje obrazom, má často väčšiu silu než dokumenty, ktoré čítajú len zlomok veriacich.

Ako sa ničí rozlišovanie bez otvorenej konfrontácie

Nebezpečenstvo tu nie je otvorené, ale jemné: úsmevy, protokol, obrazy, zdvorilé slová, spoločné fotografie a ekumenický jazyk. Veriaci potom prestávajú rozlišovať. Nevidia už rozdiel medzi katolíckym biskupom a anglikánskou „biskupkou“, medzi platnou sviatosťou a jej vonkajšou imitáciou, medzi pravým požehnaním a symbolickým gestom, medzi náukou a jej diplomatickým prekrytím.

To je oveľa účinnejšie než otvorený útok. Pri otvorenom útoku človek vie, proti čomu stojí. Pri symbolickej zámene posvätných znakov sa obranný inštinkt uspí. Oko si zvykne. A keď si oko zvykne, svedomie často prestane protestovať.

Pravý ekumenizmus

Skutočný ekumenizmus nie je v rovnakých odevoch, podobných pózach a fotografiách, ktoré navodzujú dojem jednoty tam, kde jednota vo viere a sviatostiach neexistuje. Pravý ekumenizmus nie je v obrazoch, ale v pravde. Nie v choreografii, ale v spoločnom návrate k tomu, čo Kristus zveril svojej Cirkvi.

Existuje ekumenizmus, ktorý je kresťanský a pravdivý: trpezlivý, náročný a doktrinálne čestný. Taký, ktorý pomenúva rozdiely, nefalšuje ich symbolmi a nepredstiera, že sviatostná realita je

zameniteľná s cirkevným protokolom. Taký ekumenizmus môže byť bolestivý, ale má zmysel.

Ten druhý, teda ekumenizmus fotografií, úsmevov a zameniteľných znakov, môže vyzerat pokojnejšie. V skutočnosti však nerieši rozdelenie, iba učí veriacich, aby ho prestali vidieť.

A to je možno najväčší problém celej návštevy: nie to, že sa pápež stretol s predstaviteľkou Anglikánskej cirkvi, ale to, že vonkajšia scéna mohla mnohým naznačiť niečo, čo katolícka náuka povedať nemôže. Že rozdiel medzi sviatosťou a jej imitáciou je len otázkou protokolu. Že znaky môžu hovoriť proti pravde, a predsa zostať bez opravy.

V takom prípade už nejde iba o ekumenické gesto. Ide o katechézu obrazom. A obraz, ktorý učí zle, je niekedy nebezpečnejší než veta, ktorá sa dá opraviť.

Záver

Katolícka tradícia nepozná ekumenizmus, ktorý by sa budoval na zahmlievaní sviatostnej pravdy. Jednota Cirkvi nie je diplomatickou fotografiou, nie je spoločenským úsmevom, nie je protokolárnou rovnováhou kresiel. Jednota Cirkvi je jednota vo viere, vo sviatostiach a v pravde, ktorú nemožno nahradiť vizuálnou kulisou.

Ak katolícka Cirkev učí, že nemá moc svätiti ženy za kňazov, potom nemôže zároveň vytvárať obraz, akoby ženský „episkopát“ bol iba inou formou tej istej apoštolskej služby. Ak učí, že homosexuálne skutky nemožno schvaľovať, potom nemôže bez následkov vzdávať pocty predstaviteľom náboženských štruktúr, ktoré z ich požehnávaní urobili liturgickú prax. Ak učí, že život od počatia je nedotknuteľný, nemôže sa tváriť, že postoj typu „Viac pro-choice než pro-life“ sú len okrajovou odlišnosťou v rámci kresťanskej rozmanitosti.

Pravda sa neničí iba herézou vyslovenou z kazateľnice. Ničí sa aj obrazom, ktorý veriacim trpezlivo našepkáva, že rozdiely už netreba brať vážne. A práve preto je táto scéna z Ríma taká vážna. Nie preto, že by dialóg s anglikánmi bol sám osebe problémom. Problémom je dialóg, ktorý sa navonok oblieka do znakov jednoty tam, kde jednota jednoznačne neexistuje.

Katolíka má právo na jasnosť. Má právo vedieť, kto je biskup a kto ním nie je. Má právo vedieť, čo je sviatosť a čo je iba jej dekoratívna napodobenina. Má právo vedieť, kde sa končí kresťanská láska k blížnemu a kde sa naopak začína falšovanie viery pod zámenkou zdvorilosti.

Ak má byť ekumenizmus pravdivý, musí byť najprv katolícky: bez lží, masiek, bez výmeny dogmy za ceremoniál. Inak sa z neho nestane cesta k jednote, ale škola náboženskej slepoty.

A Cirkev, ktorá prestane rozlišovať medzi apoštolskou postupnosťou a jej divadelnou imitáciou, medzi sviatostným znakom a kostýmom, medzi pravdou a protokolom, už nebráni poklad viery. Iba ho vystavuje vo vitríne, kým okolo nej zdvorilo prechádzajú tí, ktorí ho dávno prestali uznávať.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nova-hlava-anglikanskej-cirkvi-arcibiskupka-mullallyova-vo-vatikane-ekumenicke-gesto-ktore-otvorilo-otazku-hranic-medzi-dialogom-a->

banalizovanim-posvatneho/